

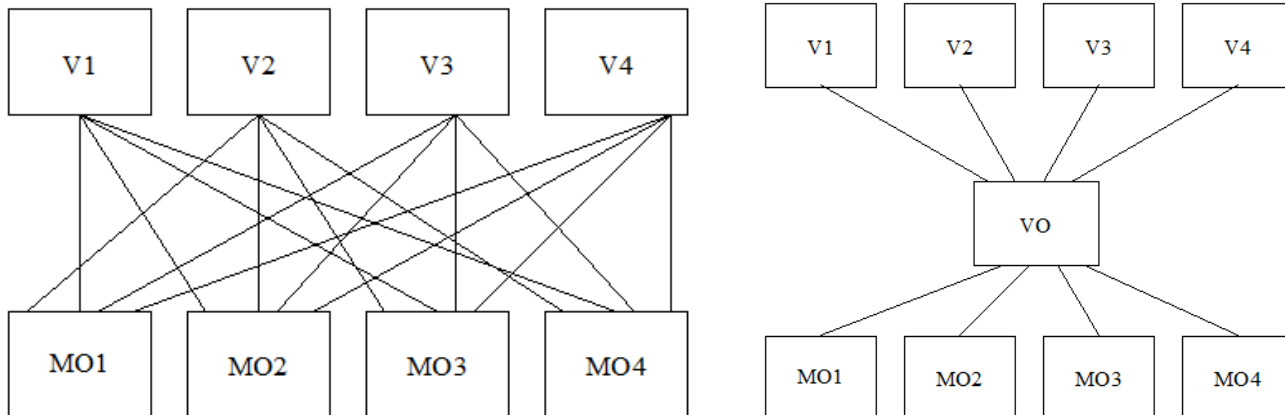
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Ekonomie pro pedagogy 1

podzim 2019

Obchod

- prostředník ekonomických transakcí
 - ✓ výhodnost obchodu jako prostředníka = efektivita transakcí
 - ✓ barterový obchod vs. obchod prostřednictvím trhu

Snížení počtu vzájemných vazeb (efektivnější transakce/nížší náklady)

Mezinárodní obchod

Důvody vedoucí k obchodu

- Země spolu navzájem obchodují:
 - ✓ aby získaly produkty, které nemůžou vyrobit ve své vlastní zemi
 - ✓ aby získaly produkty, které jsou velmi drahé při výrobě v jejich vlastní zemi
 - ✓ aby zvýšily rozmanitost zboží dostupné v jejich zemi
 - ✓ aby sestavily dobré vztahy s ostatními zeměmi na způsobu dávat a brát, tzn. dovoz a vývoz
 - ✓ aby vytvořily pracovní místa výrobou zboží, které se vyváží.

Mezinárodní obchod

Překážky obchodu

- Země sledují ochranářské zájmy:
 - ✓ chrání svá vlastní odvětví.
Odvětví se rozvíjí dlouho a zahrnuje značné investice
 - ✓ omezují dovoz, aby chránily firmy a zaměstnanost.
Také chrání odvětví, aby zachovaly způsob života.
 - ✓ obchodní omezení se používají na ochranu nových nebo 'nerozvinutých' odvětví.
 - ✓ omezují vývoz strategického zboží, např. základních zdrojů energie, paliva, materiálu a obranného zboží.

Mezinárodní obchod

Typy bariér

✓ Dovozní cla (tarify)

Dovozní clo je daň. Cena zdaněné komodity bude vyšší uvnitř zdaňované země - plnou částkou cla plus dopravní náklady - než na světovém trhu.

✓ Dotace

Dotace je opakem dovozní daně. Stát může dotovat domácí výrobce tím, že jim poskytuje sumu peněz podle toho jak mnoho vyrábí. To dává domácím výrobcům výhodu v konkurenci s dovozem.

✓ Kvóty

Dovozní kvóta ustanovuje max. množství - ne cenu - komodity, která může být dovážena během daného období. Např. EU uvalila kvóty na dovoz japonských automobilů.

Absolutní výhoda vs. Komparativní výhoda

Absolutní výhoda představuje v ekonomii schopnost strany (jednotlivce, firmy či státu) produkovat více zboží či služeb za použití stejného množství zdrojů jako strana konkurenční. Jde tedy o schopnost produkovat zboží či služby efektivněji.

Komparativní výhoda při výrobě určitého zboží znamená, že subjekt při výrobě tohoto zboží musí obětovat méně jiného zboží než druhý subjekt.

Předpokládáme dvě země (X a Y), které mají stejné množství pracovníků (resp. výrobních zdrojů), ale různou úroveň produktivity (např. lepší technické vybavení nebo vzdělanější pracovníky).

- Země X je schopná za měsíc vyrobit buď 24 kusů výrobku A, nebo 24 kusů výrobku B.
- Země Y je schopná za měsíc vyrobit buď 12 kusů výrobku A, nebo 6 kusů výrobku B.

Absolutní výhoda vs. Komparativní výhoda

	Výrobek A	Výrobek B
Země X	24 kusů	24 kusů
Země Y	12 kusů	6 kusů

- Země X je tedy schopná vyrobit více množství obou výrobků než země Y, má absolutní výhodu jak u výrobku A, tak i u výrobku B.
- Pro obě země bude výhodné, když se země X specializuje na výrobek B, protože její náklady obětovaných příležitostí (1 A) jsou nižší než náklady obětovaných příležitostí v zemi Y (2 A). A naopak: země Y se bude specializovat na výrobek A, neboť její alternativní náklady (1/2 B) jsou nižší než alternativní náklady země X (1 B).

Platební bilance

soubor účetních bilancí zachycujících toky mezinárodního obchodu

Struktura platební bilance:

- Běžný účet
 - ✓ Obchodní bilance = export a import tovarů
 - ✓ Bilance služeb = export a import služeb
 - ✓ Bilance výnosů = inkaso při půjčkách a investicích
 - ✓ Bilance transferů = oficiální a soukromé dary, platby mezinárodních organizací
- Kapitálový účet
 - ✓ Tok krátkodobého kapitálu = pohyb finančních aktiv se splatností méně než rok
 - ✓ Přímé investice = umožňují kontrolu zahraniční firmou
 - ✓ Portfoliové investice = investice do portfolia cenných papírů s cílem získání výnosů
- Změna rezerv

Měnový kurz

Měnový kurz je cena domácí měny vyjádřená v jednotkách cizí měny.

$$27,50 \text{ CZK} = 1 \text{ USD}$$

Režim měnových kurzů:

- ✓ **Režim fixních měnových kurzů**
(centrální banka stanovuje přesný poměr měn a zavazuje se k jejich směně)
- ✓ **Režim volně pohyblivého měnového kurzu (*floating*)**
(centrální banka ponechává vývoj měnového kurzu čistě na vývoji trhu)
- ✓ **Režim kurzu volně pohyblivého v stanoveném pásmu (*řízený floating*)**
(centrální banka stanovuje pásmo, v kterém neintervenuje a měnový kurz je volně ovlivňován trhem, avšak pokud měnový kurz vybočuje ze stanoveného pásma, pak na trhu intervensuje a tím dosáhne úpravy měnového kurzu)

Měnový kurz

Vývoj měnového kurzu:

- **Posilování domácí měny**
 - ✓ (27,50 CZK = 1 USD → 25 CZK = 1 USD / zlevňuje dovoz / posiluje dovozce)
 - ✓ ve volném režimu označujeme apreciaci
 - ✓ Ve fixním režimu označujeme revaluaci
- **Oslabování domácí měny**
 - ✓ (25 CZK = 1 USD → 27,50 CZK = 1 USD / zlevňuje vývoz / posiluje vývozce)
 - ✓ ve volném režimu označujeme depreciaci
 - ✓ Ve fixním režimu označujeme devaluaci

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Děkuji za pozornost!

Příjemný zbytek dne!